

Osztályozás

792

hadachi Színház

Idő

"1960"

Személy

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Dalos László

Cím:

ECCE THEATRUM!

Forrás:

Film, Színház, Művészet, 1960. okt. 14.

Eltűntek az állványok az épület elől. Zavartan, pironkodva keresi helyét a homlokzat a Körút tekintélyes házai között, a hatvan, hetven vagy még több esztendő nagy öregek szomszédságában. Gyanakodva néznek rá: hogy' került ide?! Egyelőre szava sincs. Neve sincs. Miként mutatkozzék be? Ott, túl, a Körút másik oldalán, kissé arrébb, van egy civil társa. Rá néz néha, mint-egy segílyt kérőn.

Nem mindennap kerül egy új színház, főként a Körútra nem. Meglesni a pillanatot, amikor a hajdani foghíj elől nyugalomba térnek az állványok, s a szem csakugyan igyekszik belesimítani az újat a régiek közé – érdekes az ilyesmi. Egy ház az életre jelentkezik. Szerényen felnyújtja ujját: itt vagyok! Elsétálsz előtte egyszer, kétszer. Ecce theatrum: íme, a színház! Barátkozol a formájával, színével. Többször is meg kell tenned, amíg úgy igazánból tudomásul veszed. S az a különös, hogy közben gyorsvonati sebességgel elfelejtet a régi épületet, melynek hajdani gazdájáról oly sok jellemzőt olvashattál a magyar kabaré regényében. Elfelejtet már a lyukat is, a huzatos semmit, mely sokáig ásítozott a csúnya régi ház helyén. És el a viccéket, melyek hosszú éveken át a csiga lassúságát kivonták hasonlat-készletükből; konkrétábbra, városban közvetlen láthatóbbra cserélték föl: hogyan épül a körúti színház...

Járok előtte, és szívből szeretném, ha az állványzat kisöccse, ez az embermagas nádfal is semmivé foszlana már a bejárati ajtók elől. Lencsevégre még csupán a homlokzat érdemes, a városkép nagy családjának ez a legifjabb jövevénye. Odabent is minden kész tulajdonképpen, de csak úgy, amint az első jelmezes próba előtt kész egy színházi előadás. Az új színház odabent most, az elkövetkező hetekben készül magára venni jelmezét. Határozat szól róla, hogy 1961. január 1-re készen kell lennie. Hallottam valakitől, aki jól ismeri a menetét, hogy ebben az évben – háromszoros munkát végeztek s végeznek el!

Kaufmann Oszkár bácsi szívből örülne, ha látná. A világhírű színház-

építésznek ez lesz az első és egyetlen magyar színháza! Hát nem különös, hogy Berlintől ha jól tudom: Athénig mindenütt épített színházat, csak idehaza nem jutott neki munka a felszabadulásig! Amikor először és utoljára beszéltem vele, túl volt már a nyolcvan-on, de hatvanat is alig mutatott. Friss volt és derűs. Akkor érkezett meg külföldi útjáról; Olaszországban járt, Svájcban, Németországban, gyermekeit látogatta meg – érezhette már, hogy idejéből nincs sok hátra –, és meglátogatta színházait. Így mondta: a színházaim! Amelyeket ő épített! Egy szép csokor virággal érkezett közös házigazdánkhoz, az íróhoz, s a virágot utánozhatatlan bájjal nyújtotta át az író feleségének. És mesélni kezdett, útjáról. A körúti színházról is szó esett. Terveit már rég elkészítette, de a munka még nem indult meg akkor.

Idestova befejeződik a munka. A tervező, az álmodó már nem élhette meg, hogy egyetlen magyar színházának az állványok rengetegéből kiszabadult friss, fiatal homlokzata előtt megálljon, s elgyönyörködjék benne. Amint elgyönyörködsz te. És amint hosszú-hosszú évtizedeken át majd odabent, ha szétlebben a függöny, elgyönyörködhetnek száz- meg százazrek a szó szépségében, a játék embert-növelő varázsában.

Dalos László /